

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2021-427

7.5.2021

Gjensidige Forsikring ASA

Sykeforsikringer/barnekasko

Parkinson – karensklausul - rutiner for utsendelse av forsikringsbevis – fal. §§ 11-2 og 19-10.

Forsikrede fikk bekreftet diagnosen Parkinson i 2016 og ble meldt inn i arbeidsgivers uføredekn timer i januar 2018 (selvadministrerende ordning). I februar 2019 ble han sykmeldt på grunn av Parkinson og han har vært 100 % arbeidsufør siden. Selskapet av slo forsikredes krav og viste til karensklausulen inntatt i forsikringsbeviset. Selskapet kunne ikke legge frem forsikringsbeviset som de anførte var sendt til forsikrede, men viste til at arbeidsgiver hadde opplyst at alle ansatte fikk god informasjon ved ansettelse. Det ble sendt ut velkomstmail med informasjon om forsikringsordningen og forsikringsbevis. Det var også avholdt informasjonsmøte med nyansatte og forsikringsbeviset lå under Personelhåndboken på intranettet. Saken reiste spørsmål om selskapet kunne avslå kravet under henvisning til karensklausulen. Etter en konkret vurdering bemerket nemnda at selskapet ikke hadde sannsynliggjort at forsikrede hadde tilstrekkelig kunnskap om karensklausulen og konkluderte med at selskapet ikke kunne gjøre ansvarsforbeholdet gjeldende. Forsikrede ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (f. 1954) fikk påvist Parkinsons sykdom i juni 2016. Han ble diagnostisert med suspekt Parkinson i 2015 og diagnosen ble bekreftet i 2016, se journalnotat 4.4.19.

Arbeidsgiver, O. AS, tegnet 1.10.14 en uføreforsikring (integrert uførekapital) for de ansatte med en opphørsalder på 60. Den 1.1.18 tegnet arbeidsgiver også dekningene Annen sykdom og SYK 18 og 24.

Arbeidsgiver sendte skademelding 7.5.18. Selskapet ringte forsikrede og informerte om at etter forsikringsvilkårene ville forsikringstilfellet anses inntruffet første gang kravet ble meldt til selskapet, dvs. 7.5.18. Men vilkårene for rett til utbetaling ville tidligst være oppfylt to år senere, dvs. 7.5.20. Forsikrede ble også informert om at han måtte holde seg i arbeid til 1.1.20 for å gå klar av symptomklausulen. Det ble avtalt at selskapet skulle følge opp saken i begynnelsen av 2020.

Forsikrede ble sykmeldt 12.2.19 og har deretter vært sammenhengende sykmeldt/arbeidsufør.

Selskapet innhentet i januar 2020 dokumentasjon fra Nav og lege og la frem saken for sin rådgivende lege. Ettersom forsikrede var sykmeldt, vurderte selskapet retten til erstatning under dekningene Annen sykdom- Tap i fremtidig erverv, SYK 18 og 24.

Det følger av Legeerklæring ved arbeidsuførhet, utferdiget av fastlegen, R., 5.3.20, at forsikrede ble arbeidsufør som følge av Parkinsons sykdom. I erklæringen heter det blant annet at forsikrede: "som med parkinson med redusert mimikk, monoton tale, psykomotorisk treghet".

Selskapet av slo 7.4.20 kravene under dekningen Annen sykdom- Tap i fremtidig erverv. Det ble vist til karensklausulen. Dekningene SYK 18 og 24 ble ikke nevnt, men også utbetaling under disse er avslått.

Forsikrede klaget til Finansklagenemnda 22.10.20. Nemndas sekretariatet ba 14.1.21 selskapet oversende kopi av forsikringsbeviset/ene utstedt til forsikrede, og orientere om sine rutiner ved utsendelse av forsikringsbevis.

Selskapet opplyste 15.1. og 18.1.21 at forsikringsordningen ble administrert av arbeidsgiver og at arbeidsgiver hadde opplyst at alle ansatte fikk god informasjon om forsikringsordningene ved ansettelsen. Det ble sendt velkomstmail med informasjon om ordningene vedlagt forsikringsbevis. Det er fremlagt kopi av selskapets informasjonsskriv. Det ble også holdt et informasjonsmøte med nyansatte, hvor de fikk detaljert informasjon om personalforsikringene og at man måtte kontakte HR ved evt. spørsmål. Forsikringsbevis og informasjon lå under Personelhåndboken på intranettet.

Selskapet viste også til informasjon av 15.3.21 fra HR-direktør i O. AS, hvor det fremgår at O. ikke hadde kopi av velkomstmailen. HR-direktøren bekreftet likevel at de rutinemessig sendte en generell e-post, "hvor vi vedlegger polise". Selskapet la også ved en e-post fra en salgssjef i forsikringsselskapet som bekreftet at han sammen med P.N. "holdt informasjonsmøte for ansatte hos O. i mars 2018. Vi har gode rutiner på å informere om 2 års karenskrav på nytegnede forsikringsdekninger".

Forsikrede har opplyst at han, etter å ha gått over på pensjon, hadde begrenset tilgang til data fra O. Men han var "helt sikker på at det har eksistert 2 dokumenter som var like, og ett som jeg la in med link".

Den 29.3.21 uttalte han:

...

Samtidig med overføring av forsikringer fra O /Gjensidige fikk jeg muntlig svar på at JA, karens-klausul var fjernet som forsikringsbeviset hvor det gikk fram at det var denne som skulle brukes.

MEN O/Gjensidige hadde derfor en felles løsning som ikke hadde definert karensdager (null ble benyttet) Jeg vet ikke om det er flere fra O som hentet grunnlagsdata under flytte-perioden, men mine kjøring fikk kun dato innafor "karens" dager, og jeg ber om at kjøring via karens SYK xx benyttes.

Det var også 2 dokument som beskrev regelverket i produksjon. det ene forsikringsbeviset viste til UTEN karens - og var benyttet fra data utenfra.

Til opplysningen om at han hadde mottatt velkomstmailen, bemerket han:

Dette stemmer, men eposten ble sendt via O.- HR etter anmodning fra meg. Oversendt via mail 19/2/2021.

Forsikrede har i det vesentlige anført at han har krav på uføreerstatning. Han er syk og har fått Parkinson. Han kan ikke forstå at forsikringen ikke kan utbetale erstatning. Han kommer aldri til å kunne jobbe igjen. Dette må være tilstrekkelig for å få rett til erstatning.

Selskapet har i det vesentlige anført at forsikrede ikke har krav på uføreerstatning. Forsikredes arbeidsgiver har sendt mail til de ansatte, vedlagt forsikringsbeviset. Forsikrede har også bedt om å få tilsendt en presentasjon med informasjon om forsikringsordningen. Han har ikke på noe tidspunkt anført ikke å ha mottatt forsikringsbevis eller at sykdomsklausulen var ukjent for ham. Han var således kjent med sykdomsklausulen, se FSN-6407, 2018-155 og FSN-4465.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken for nemnda gjelder om selskapet kan avslå forsikredes krav med henvisning til en karensklausul.

I forsikringsbevis utstedt 3.1.18 er på s. 7 er tatt inn en sålydende:

Sykdomsklausul

Når det ikke er krav om helseopplysninger ved inntredelse eller forhøyelse av forsikringssum dekkes ikke:

- ervervsuførhet som inntre innen 2 år fra inntredelse eller forhøyelse, dersom ervervsuførheten skyldes sykdom, lyte eller mén som forsikrede hadde på det tidspunkt, og som det må antas at vedkommende kjente til.

Saken gjelder krav under dekningene Annen sykdom og SYK 18 og SYK 24 som inngår i en Personalforsikring som i tillegg til lovbestemt yrkesskadeforsikring omfatter blant annet disse tre dekningene. I omtalen av dekningen Annen sykdom viser forsikringsbeviset til Sykdomsklausulen. Etter denne er karenstiden for Annen Sykdom 2 år "fra inntredelse eller forhøyelse". I omtalen av dekningene SYK 18 og SYK 24 er det også vist til sykdomsklausulen og tilføyd at karenstiden for SYK 18 er atten måneder og for SYK 24 tjuefire måneder.

I henhold til forsikringsbeviset for dekningen "Annen sykdom – Tap i fremtidig erverv" dekkes:

Varig ervervsuførhet som skyldes sykdom som ikke blir godkjent som yrkessykdom.

...

Det følger av forsikringsbeviset at dekningene "SYK 18" og "SYK 24" også gjelder ervervsuførhet som skyldes sykdom eller skade.

Karensklausulen er inntatt i dekninger som inngår i en kollektiv forsikringsavtale. Etter særreglene for slike avtaler – se fal. kapittel 19 – kan det i avtaler om kollektiv livsforsikring uten opplysninger om risikoen, med hjemmel i § 19-10 første punktum "uten hinder av § 13-5 avtales at selskapet ikke svarer for arbeidsuførhet i en kollektiv livsforsikring "som inntre innen to år etter at selskapets ansvar begynner å løpe, og som skyldes sykdom eller lyte som medlemmet hadde på dette tidspunktet, og som det må antas at medlemmet kjente til".

Den aktuelle personalforsikringen omfatter i tillegg til den tvungne yrkesskadeforsikringen en lang rekke andre dekninger, herunder gruppeliv, ulykke og de sykdomsdekningene som saken gjelder (Annen sykdom, SYK 18 og SYK 24). Felles for disse tre dekningene er at de gir rett til utbetaling ved ervervsuførhet. Slik nemnda ser det, er det samme behov for en karensklausul ved slike dekninger som det er ved en dekning om ervervsuførhet i en livsforsikring. Selv om ordlyden i § 19-10 første punktum, kan gi grunnlag for tvil mht. bruk av karensklausuler ved slike ervervsuførhetsdekninger, er nemnda kommet til at de bør tillates ev. med hjemmel i fal. § 13-5 annet ledd, jf. § 19-1. Nemnda kan ikke se at lovgiver i lovforarbeidene har vurdert denne problemstillingen nærmere. Men den omstendighet at det ble gitt uttrykkelig hjemmel for å benytte en tidsbegrenset karensklausul for ervervsuførhet omfattet en livsforsikring taler for at dette også må gjelde ervervsuførhetsdekninger under sykdomsdekninger tatt inn i en kollektiv forsikringsavtale.

Saken for nemnda gjelder imidlertid om selskapet kan avslå forsikredes krav ved å vise til karensklausulen. Denne er som nevnt tatt inn i forsikringsbeviset. Men et forsikringsbevis skal også være gitt til medlemmene av ordningen, se fal. § 19-4. Arbeidsgiver/forsikringstaker administrerer selv ordningen. Det er opplyst at det etter avtaleinngåelsen primo januar 2018 ble sendt ut en mail om forsikringsordningene til de ansatte. Forsikringsbeviset skal, etter det som er opplyst, ha vært vedlagt. Arbeidsgiver har imidlertid ikke lagt frem kopi av denne e-posten og selskapet har heller ikke lagt frem annen dokumentasjon som sannsynliggjør at forsikringsbeviset er sendt ut på denne måten. Selskapet har dokumentert at det ble holdt en orienteringsmøte med de ansatte i mars 2018, hvor det blant annet ble orientert om karensklausulen. Etter det som er opplyst, skal opplysninger om de tre dekningene saken gjelder og som var nye fra 1.1.18, ha vært lagt ut på arbeidsgivers intranett med forsikringsbeviset som vedlegg. Det er videre opplyst at forsikringsendringene skal ha bli kommunisert på Workplace 11.1.18.

Nemnda understreker at medlemmer av kollektive dekninger har krav på å få tilsendt forsikringsbevis, se fal. § 19-4, jf. § 11-2, se Rt s. 2008-720 avsnitt 44. Om et medlem ikke har mottatt slikt forsikringsbevis, må selskapet sannsynliggjøre at vedkommende likevel var kjent med informasjon som nevnt i § 11-2 annet ledd bokstav a til c, jf. fjerde ledd. Nemnda har tidligere lagt til grunn at det ikke er tilstrekkelig for å sannsynliggjøre at medlemmet var kjent med denne informasjonen ved å vise til at informasjon om forsikringen er tatt inn i arbeidsgivers personalhåndbok, se avgjørelse 2017-420. Det samme gjelder offentliggjøring på intranett eller annen felles digital plattform. Fal. § 19-4 forutsetter at hvert enkelt medlem får tilsendt forsikringsbevis- og vilkår. Når slik oversendelse ikke kan dokumenteres, kan selskapet, som må identifiseres med forsikringstaker/arbeidsgiver, se fal. § 19-9, ikke gjøre karensklausulen gjeldende, jf. § 11-2 annet og fjerde ledd. Nemnda kan ikke se at de informasjonstiltak som forsikringstaker gjennomførte har vært tilstrekkelige for å sikre at forsikrede fikk kunnskap om karensklausulen.

Forsikrede må etter dette gis medhold i at selskapet ikke kan gjøre ansvarsforbeholdet (karensklausulen) gjeldende overfor ham.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Forsikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Jane Ytreøy Grøndalen (selskapsrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).